

Partycypacja społeczna w projekcie Dostępny samorząd 2.0

Partycypacja społeczna to aktywne uczestnictwo obywateli w podejmowaniu decyzji, które ich dotyczą. Uczestnikami partycypacji mogą być indywidualni mieszkańcy lub przedstawiciele instytucji dialogu społecznego (np. rad, stowarzyszeń, komisji dialogu społecznego itp.).

Dlaczego partycypacja społeczna stanowi element działań w projekcie Dostępny samorząd 2.0?

Projekt Dostępny samorząd 2.0 jest realizowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego (FERS), Działanie 3.3 pod nazwą Systemowa poprawa dostępności, typ projektów: Animacja i wdrażanie dostępności w podmiotach publicznych, w tym JST. Zobowiązuje to beneficjenta (w przypadku projektu Dostępny samorząd 2.0 jest to MSWiA) do realizacji procesów partycypacji społecznej w wybranych elementach projektu.

Jak jest rozumiana partycypacja społeczna w projekcie Dostępny samorząd 2.0?

W projekcie Dostępny samorząd 2.0 każda JST objęta wsparciem ma obowiązek zaplanować działania partycypacyjne. Aby zrealizować ten obowiązek JST musi zaprosić do współpracy **mieszkańców oraz przedstawicieli instytucji dialogu społecznego** działających na obszarze tej JST, **(ze szczególnym uwzględnieniem osób ze szczególnymi potrzebami oraz podmiotów działających na ich rzecz).**

Działania partycypacyjne w projekcie dotyczą:

- **zaopiniowania przez wyżej wymienione osoby** przedmiotu przedsięwzięć grantowych finansowanych (lub współfinansowanych) ze środków projektu Dostępny samorząd 2.0 **przed złożeniem przez JST do MSWiA planu rzeczowo-finansowego** **oraz**
- zgłaszania przez wyżej wymienione osoby uwag i propozycji w procesie aktualizacji procedur wewnętrznych w JST pod kątem zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

Jak prawidłowo przeprowadzić działania partycypacyjne w projekcie?

Poniżej przedstawiamy **przykładowe formy partycypacji**, z których mogą skorzystać JST. Każda JST może samodzielnie wybrać najbardziej odpowiednią dla siebie formę. Musi jednak zapewnić jej dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami. Wymogi w zakresie dostępności określono w dokumencie: [Załącznik nr 2. Standardy dostępności dla polityki spójności 2021-2027.](#)

Konsultacje z gminną lub powiatową radą seniorów

- Jeżeli w JST działa gminna lub powiatowa rada seniorów należy zwrócić się do niej o opinię;
- Konsultacje z przedstawicielami rady powinny odbyć się w trybie:
 - bezpośrednim – np. otwarte spotkanie (lub spotkania) stacjonarne lub on-line z możliwością uczestnictwa zainteresowanych mieszkańców, którzy nie wchodzi w skład rady. JST informuje mieszkańców o możliwości uczestnictwa w posiedzeniu rady wykorzystywanymi przez siebie kanałami komunikacji;
 - obiegowym – np. pisemnie lub mailowo;
- Z każdych konsultacji z radą JST przygotowuje protokół, a w przypadku konsultacji bezpośrednich także listę obecności ze spotkania (lub spotkań);
- W przypadku konsultacji w trybie obiegowym, JST musi skorzystać z dodatkowych technik konsultacji, które nie wykluczają zainteresowanych mieszkańców tej JST (patrz: *Konsultacje społeczne z mieszkańcami*).

Konsultacje z powiatową radą ds. osób z niepełnosprawnościami lub komisją dialogu obywatelskiego ds. osób z niepełnosprawnościami

- Jeżeli w JST działa powiatowa rada ds. osób z niepełnosprawnościami lub właściwa komisja dialogu obywatelskiego, należy zwrócić się do niej o opinię;
- Konsultacje z przedstawicielami rady lub komisji powinny odbyć się w trybie:
 - bezpośrednim – np. otwarte spotkanie (lub spotkania) stacjonarne lub on-line z możliwością uczestnictwa zainteresowanych mieszkańców, którzy nie wchodzi w skład rady lub komisji. O możliwości uczestnictwa w posiedzeniu rady/ komisji JST informuje mieszkańców o możliwości uczestnictwa w posiedzeniu rady lub komisji wykorzystywanymi przez siebie kanałami komunikacji;
 - obiegowym - np. pisemnie lub mailowo;

- Z każdych konsultacji z radą lub komisją JST przygotowuje protokół, a w przypadku konsultacji bezpośrednich także listę obecności ze spotkania (lub spotkań);
- W przypadku konsultacji w trybie obiegowym (co także należy udokumentować stosownym protokołem), JST musi skorzystać z dodatkowych technik konsultacji, które nie wykluczają zainteresowanych mieszkańców tej JST (patrz: *Konsultacje społeczne z mieszkańcami*).

Konsultacje z przedstawicielami organizacji lokalnych (stowarzyszeń, fundacji itp.) działających na rzecz osób ze szczególnymi potrzebami

Jeżeli na terenie JST funkcjonują organizacje (np. stowarzyszenia, fundacje itp.), które działają na rzecz osób ze szczególnymi potrzebami, to JST może zwrócić się do nich o opinię.

- Konsultacje można przeprowadzić w trybie:
 - bezpośrednim - spotkanie stacjonarne lub on-line z przedstawicielami właściwych organizacji; lub
 - obiegowym - np. pisemnym, mailowym;
- Z każdych konsultacji JST przygotowuje protokół, a w przypadku konsultacji bezpośrednich także listę obecności ze spotkania (lub spotkań);
- Konsultacje z przedstawicielami organizacji działających na rzecz osób ze szczególnymi potrzebami powinny być przeprowadzone z udziałem zainteresowanych mieszkańców lub zostać uzupełnione dodatkową formą konsultacji społecznych (patrz: *Konsultacje społeczne z mieszkańcami*).

Konsultacje społeczne z mieszkańcami

Konsultacje społeczne z mieszkańcami powinny odbyć się w formie:

- spotkań otwartych - w tym otwartych posiedzeń plenarnych lub posiedzeń komisji organu stanowiącego JST (np. posiedzenie plenarne rady gminy lub posiedzenie właściwej komisji tematycznej rady gminy),
- debat,
- warsztatów,
- spacerów studyjnych,
- badań ankietowych.

O możliwości uczestnictwa w wymienionych formach konsultacji JST powinna poinformować mieszkańców wykorzystywanymi przez siebie kanałami komunikacji.

Przeprowadzenie konsultacji społecznych z mieszkańcami w trybie otwartego posiedzenia plenarnego lub otwartego posiedzenia wybranej komisji tematycznej organu stanowiącego JST, spotkań otwartych, warsztatów i spacerów studyjnych należy udokumentować stosownym protokołem z danej formy konsultacji oraz – w przypadku spotkań stacjonarnych – listą uczestników tych spotkań.

Konsultacje społeczne z mieszkańcami prowadzone w formie ankiet internetowych lub papierowych (wyłożonych w siedzibach samorządowych jednostek organizacyjnych) należy udokumentować raportem z przeprowadzonego badania (załącznikiem do raportu powinien być formularz ankiety).

Czy któreś z wymienionych wyżej metod i technik są obligatoryjne?

MSWiA nie narzuca wyboru konkretnych metod i form konsultacji. Niemniej jednak część samorządów oświadczyła w formularzu zgłoszeniowym do udziału w projekcie że posiada w swoim zasobie instytucjonalnym rady seniorów, rady ds. osób z niepełnosprawnościami lub komisje dialogu obywatelskiego. W takiej sytuacji JST **powinna zaprosić je do konsultacji w pierwszej kolejności** (przy jednoczesnym zagwarantowaniu możliwości uczestnictwa zainteresowanych mieszkańców JST).

Czy na potrzeby wyłonienia i realizacji przedsięwzięcia grantowego wystarczające jest wykorzystanie tylko jednej metody partycypacji społecznej?

Tak, pod warunkiem spełnienia opisanych wyżej wymogów (np. jeżeli JST skorzysta z formy konsultacji z gminną lub powiatową radą seniorów, spełni te wymogi jeśli zagwarantuje możliwość uczestnictwa w nich wszystkim zainteresowanym mieszkańcom).